

Samen aan de Slag

Advies over de werkwijze van de werkgroep

Samen aan de Slag

Rapport
Provincie Utrecht

Inhoudsopgave

H1 Verbeteringen in de praktijk	4
H2 Focus werkgroep	4
H3 Lessen	5
3.1 Provincie Noord-Brabant	5
3.2 Zuid-Holland	6
H4 De aanpak	9
4.1. Instellen werkgroep	9
4.2. Eerste inhoudelijke bijeenkomst	9
4.3. Onderzoeksfase door ondersteuning werkgroep	9
4.4. Tweede bijeenkomst	9
4.5. Opstellen advies en verificatie	10
4.6 Aanbieding aan nieuwe Provinciale Staten	10
H5 Uitvoering en governance	11
5.1 Leden	11
5.2 Uitvoering	11
H6 Indicatieve planning	12

H1 | Verbeteringen in de praktijk

In 2021 is afgesproken om medio 2022 een werkgroep in te stellen waarin Provinciale Staten (PS), Gedeputeerde Staten (GS), ambtelijke organisatie en griffie zijn vertegenwoordigd. De werkgroep wordt gevraagd eind 2022 een advies uit te brengen over de toekomstige mogelijke rol en positie van onafhankelijke advisering voor GS en PS, mede in het licht van de aanstaande invoering van de Omgevingswet. Voorliggend BMC-advies moet de werkgroep op weg helpen om haar advies op te stellen. Het werkgroep-advies wordt aan de nieuwe Staten aangeboden na installatie in maart 2023. PS zullen uiteindelijk een keuze maken over de gewenste adviesstructuur.

H2 | Focus werkgroep

Daarbij kunnen de volgende vragen worden beantwoord in het advies:

- Wat voor invloed heeft de Omgevingswet op de behoefte aan, en de invulling van, onafhankelijke advisering?
- Wat is de rol van onafhankelijk advies? Welke toegevoegde waarde wordt beoogd aanvullend op de eigen organisatie en projectmatige externe adviezen die in opdracht van programma's worden gerealiseerd?
- Welke waarde in de huidige advisering willen we behouden? Waar hebben we geen of minder behoefte aan? Wat ontbreekt en wat willen we versterken? Wat is de gewenste kwantiteit en vorm van gevraagde en ongevraagde advisering richting PS en GS?
- Wat is de reikwijdte van de gewenste advisering; wat wordt onder het begrip (fysiek) leefomgeving verstaan? Nieuwe of actuele opgaven op het gebied van de leefomgeving en ruimtelijke kwaliteit die op provinciale schaal om een antwoord vragen. Verken in de werkgroep de thematiek van onafhankelijke advisering.
- Welke invulling krijgt onafhankelijke advisering in de organisatiestructuur? Welke verwachtingen zijn er van onafhankelijk advies en welke middelen en ondersteuning horen daarbij? Wat zijn hier de juridische en financiële consequenties van?
- Hoe is een onafhankelijke advisering geborgd? Hoe komen we tot een goede balans tussen onafhankelijkheid, out of the box en vernieuwing ten opzichte van praktisch en toepasbaar?

H3 | Lessen

In andere provincies wordt eveneens de vraag gesteld wat de positie van onze adviescommissie is en de Omgevingswet daar verandering aan verandering in brengt. We belichten hieronder de huidige situaties van de adviescommissies van de provincies Noord-Brabant en Zuid-Holland, omdat die qua opzet het meest overeenkomt met de PCL en de PARK in Utrecht.

3.1 Provincie Noord-Brabant

Raden	BrabantAdvies omvat vier verschillende raden, waar beleid, praktijk en wetenschappelijke kennis samen moeten komen: <ul style="list-style-type: none">• Sociaal-economische raad (SER) Brabant• Provinciale raad voor de leefomgeving• Provinciale raad gezondheid• Young professionals Brabant
Doel	Adviezen helpen de politiek en het bestuur om keuzes te maken. Ze signaleert wat er op de provincie Brabant afkomt en brengt dat onder de aandacht. Ook helpt BrabantAdvies beslissers met advies en concrete actievoorstellen vanuit een onafhankelijke en ongebonden positie. Een positie als buitenboordmotor, gericht op het beste voor Brabant.
Activiteit	Beleid, praktijk en wetenschappelijke kennis komen samen in deze raden, die zes keer per jaar samenkomen.
Belangrijkste opdrachtgever	Bestuurlijk, ambtelijk en de Staten
Aanstelling	Raadsleden die voor een periode van vier jaar worden aangesteld reflecteren op specifieke onderwerpen, dragen bij aan verdiepende inzichten en zorgen voor scherpte in onze adviezen.
Ondersteuning	Elke adviesraad wordt door één van de beleidsadviseurs van BrabantAdvies in de rol van secretaris ondersteund. Tussen secretarissen is onderlinge afstemming (integratie). Het secretariaat schrijft het advies en voert daarover discussie en stelt bij.
Werkwijze	<ul style="list-style-type: none">• De werkwijze typeert men als hedendaags: geen logge processen, maar mobiliseren van de gewenste deskundigheid per vraagstuk. Men zet inhoudelijke specialisten en ervaringsdeskundigen samen in een expertteam. Zo nodig aangevuld met externe

	<p>specialisten. Signalen uit beleid en praktijk combineren ze met wetenschappelijke kennis.</p> <ul style="list-style-type: none"> • BrabantAdvies heeft gemiddeld circa zes vergaderingen per jaar. Er is één keer per jaar een gezamenlijke activiteit met alle raden. Soms brengen de raden een gezamenlijk advies uit.
--	--

Bron: website BrabantAdvies en interview raadslid

3.2 Zuid-Holland

Onafhankelijk adviseurs	<ul style="list-style-type: none"> • Provinciaal Adviseur Ruimtelijke Kwaliteit (PARK) • Provinciale Adviescommissie Leefomgevingskwaliteit (PAL)
Doel	<p>De PARK adviseert GS over landschap en leefomgeving. Door zijn onafhankelijke positie ambieert de PARK een belangrijke rol in het publieke debat over ruimtelijke ontwikkelingen op regionaal niveau.</p> <p>PAL is een commissie als bedoeld in artikel 2.41 van Wet milieubeheer en adviseert GS en PS, over het provinciale beleid inzake de leefomgevingskwaliteit.</p>
Activiteit	<p>Werkvelden PARK:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Naar een duurzaam landbouw- en voedselsysteem; 2. De zorgvuldige landing van de Regionale Energiestrategie; 3. De verdichting van de steden als landschapsopgave; 4. Thuis in het nabije landschap. 5. Corona-pandemie. <p>Werkvelden PAL:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Groen & Water (waaronder onder meer natuur, landschap, ecologische hoofdstructuur, landbouw, landinrichting, gebieds- (programma's), water, kust en waterveiligheid); • Verkeer & Milieu (waaronder onder meer verkeer- & vervoersbeleid, openbaar vervoer, mobiliteit, luchtvaart, milieu, bodem, energie, klimaat, externe veiligheid); • Ruimte & Leefomgeving (waaronder onder meer ruimtelijke visievorming, cultuurhistorie, archeologie (samengebracht onder de term cultureel erfgoed), recreatie & toerisme, economie, kennis & innovatie, bedrijventerreinen, greenports).
Belangrijkste opdrachtgever	<p>PARK: GS PAL: GS en PS</p>

Aanstelling	<p>PARK: Het provinciaal adviseurschap is een deeltijdfunctie voor drie jaar.</p> <p>PAL:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De commissie bestaat uit ten hoogste elf leden, met inbegrip van de voorzitter. • De leden van de commissie worden benoemd op grond van hun deskundigheid op één of meer van de werkvelden van de commissie, kennis van de bestuurlijke & maatschappelijke omgeving van de provincie en de competentie om als lid van een adviesteam te functioneren. • De leden hebben in de commissie zitting zonder last of ruggespraak. • Gedeputeerde Staten en Provinciale Staten benoemen gezamenlijk de voorzitter, de leden en de plaatsvervangende leden van de commissie. • Leden en plaatsvervangende leden worden benoemd voor een periode van maximaal vier jaar, na afloop waarvan zij éénmaal voor een periode van maximaal vier jaar kunnen worden herbenoemd. In afwijking van het bepaalde in de eerste volzin kan een lid een tweede maal voor maximaal vier jaar worden herbenoemd, indien daartoe naar het oordeel van Gedeputeerde Staten en Provinciale Staten sprake is van een uitzonderlijke situatie.
Ondersteuning	<p>PARK: De PARK bestaat uit één persoon, de adviseur zelf.</p> <p>PAL:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De leden van de commissie hebben aanspraak op vergoedingen voor het bijwonen van vergaderingen en voor reis- en verblijfkosten overeenkomstig de Verordening rechtspositie gedeputeerden, staten- en commissieleden.
Werkwijze	<p>PARK: De PARK is een onafhankelijk adviseur die GS en de ambtelijke organisatie gevraagd en ongevraagd kan adviseren. Deze adviseur is deskundig, inspireert en adviseert over ruimtelijke opgaven en houdt de organisatie scherp. Dit gebeurt niet alleen door het produceren van adviezen, maar ook middels gesprekken, bijvoorbeeld door als sparringpartner op te treden.</p> <p>PAL:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De adviezen van de commissie worden uitgebracht overeenkomstig het mening van de meerderheid van de vergadering. • Een advies van de commissie wordt schriftelijk en

	<p>ondertekend door of namens de voorzitter uitgebracht aan Gedeputeerde Staten of Provinciale Staten.</p> <ul style="list-style-type: none">• Een advies dat is gericht aan Gedeputeerde Staten wordt in afschrift gezonden aan Provinciale Staten. Een advies dat is gericht aan Provinciale Staten wordt in afschrift gezonden aan Gedeputeerde Staten.• De commissie stelt jaarlijks een programma vast voor het eerstvolgende jaar. Bij de voorbereiding hiervan betreft de commissie Gedeputeerde Staten en Provinciale Staten, dan wel leden uit hun midden.• De commissie brengt elk jaar een verslag van haar werkzaamheden uit.• De commissie zendt het verslag aan Gedeputeerde Staten en Provinciale Staten.
--	---

Bron: website provincie Zuid-Holland

H4 | De aanpak

Voorgesteld wordt om de volgende aanpak te hanteren:

4.1. Instellen werkgroep

Provinciale Staten stellen in overleg met de griffie en de ambtelijke organisatie een werkgroep in.

4.2. Eerste inhoudelijke bijeenkomst

Vervolgens vindt de eerste inhoudelijke bijeenkomst plaats. Centraal bij deze bijeenkomst staat het verkennen van de onderzoeksvragen en het inventariseren van een nadere informatiebehoefte. Leden ontvangen voorafgaand aan de bijeenkomst nadere achtergrondinformatie over de vraagstelling.

Tijdens de bijeenkomst zal er per onderzoeksvraag een toelichting worden gegeven door de ambtelijke organisatie/griffie. Zij zullen meerdere invalshoeken toelichten per onderzoeksvraag. Daarnaast zal ter inspiratie een beeld worden gegeven hoe andere provincies onafhankelijke advisering hebben georganiseerd.

Vervolgens gaan leden van de werkgroep onder leiding van een onafhankelijke gespreksleider met elkaar in gesprek over de verschillende onderzoeksvragen. De insteek van deze gesprekken is niet om direct tot overeenstemming te komen, maar om de verschillende standpunten te verkennen en te bepalen waar er nog nadere informatie of verdieping nodig is. Deze punten worden geïnventariseerd.

4.3. Onderzoeksfase door ondersteuning werkgroep

De ambtelijke ondersteuning/griffie zal op basis van de geïnventariseerde informatiebehoefte uit de eerste bijeenkomst nader onderzoek doen. Ook worden PCL en PARK gevraagd om te reflecteren op de gesprekken in deze eerste bijeenkomst.

4.4. Tweede bijeenkomst

Voorafgaand aan de tweede bijeenkomst ontvangen de leden van de werkgroep de nadere informatie. Bij de start van de bijeenkomst licht de ambtelijke organisatie/griffie de nadere informatie per onderzoeksvraag toe, evenals de mogelijke reacties van PCL en PARK naar aanleiding van de eerste bijeenkomst.

Vervolgens gaan deelnemers met elkaar in gesprek onder leiding van een onafhankelijk gespreksleider en ditmaal wel om tot overeenstemming te komen over antwoorden op de onderzoeksvragen. Er hoeven tijdens de bijeenkomst geen letterlijke antwoorden of teksten te worden geformuleerd.

4.5. Opstellen advies en verificatie

De gespreksleider zal op basis van de tweede bijeenkomst tot een voorstel komen voor een advies. Dit advies wordt schriftelijk ter verificatie aangeboden aan de werkgroepleden. Ook zullen PCL en PARK worden gevraagd om een reactie. Op basis van deze verificatie wordt besloten of er nog een extra bijeenkomst benodigd is om het advies aan te scherpen en/of tot nadere compromissen te komen. Op basis van deze verificatie - al dan niet met een extra bijeenkomst - wordt het advies aangepast en voor een laatste ronde aangeboden aan de werkgroep. Daarin wordt het advies - al dan niet aangepast op basis van deze laatste ronde - in december/januari door de werkgroep vastgesteld.

4.6 Aanbieding aan nieuwe Provinciale Staten

Het advies wordt in maart 2023 aangeboden aan de nieuwe Provinciale Staten.

H5 | Uitvoering en governance

5.1 Leden

Voorgesteld wordt om een werkgroep in te stellen met een afvaardiging vanuit:

- Provinciale Staten, met daarin een vertegenwoordiging van zowel coalitie- als oppositiepartijen en een goede afspiegeling van de verhoudingen in de Staten. Advies is om te streven naar ongeveer vier à vijf personen;
- Gedeputeerde Staten;
- Ambtelijke organisatie; de contactpersonen tussen PCL en PARK en een vertegenwoordiging van relevante beleidsafdelingen;
- griffie van Provinciale Staten.

5.2 Uitvoering

Om de toegang tot de werkgroep zo goed mogelijk te waarborgen en deelname niet teveel te laten beperken door de benodigde tijdsinvestering is in paragraaf 4 voorgesteld om de werkgroep (minimaal) slechts tweemaal fysiek bijeen te laten komen. Daarbij wordt de werkgroep voorgesteld om deze bijeenkomsten buiten de reguliere commissiedagen te organiseren.

Afstemming over teksten vindt zoveel mogelijk via de mail plaats. Daarbij worden de leden inhoudelijk uitvoerig ondersteund door de ambtelijke organisatie/griffie ter voorbereiding op de bijeenkomsten en bij het opstellen van het advies.

De (minimaal) twee fysieke bijeenkomsten zullen worden begeleid door een onafhankelijke gespreksleider.

H6 | Indicatieve planning

2022	Oktober			November				December				Januari						
Weken	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	1	2	3	4	
Instellen werkgroep		x																
1e bijeenkomst				x	x	x												
Onderzoeksfase					x	x	x											
2e bijeenkomst								x										
Opstellen advies en verificatie									x	x	x					x	x	x

BMC

Databankweg 26D
3821 AL Amersfoort

Postbus 490
3800 AL Amersfoort

(033) 496 52 00
info@bmc.nl
www.bmc.nl

KvK BMC Advies 32078667
IBAN NL91ABNA0504035754
BTW NL80.86.63.598 B.01

Colofon

28 september 2022

Naam adviseurs :

- Dhr. A.J. van Berkel, MSc
- Mw. drs. C.M. Nauta
- Mw. C. van Alphen, MSc

Projectnummer : PO024386

Kiik voor meer info op onze website: bmc.nl